

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**
Masarykova univerzita

Základy správního práva

JUDr. David Hejč, Ph.D.

Správní právo jako samostatné právní odvětví

1. Předmět
2. Metoda právní regulace
3. Soudržnost právních norem
4. Zájem společnosti

Předmět regulace

- *upravuje postavení a chování subjektů práva ve vztazích, které vznikají a uskutečňují se v souvislosti s realizací výkonu moci ve státě ve sféře veřejné správy*
- **Veřejná správa:**

správa veřejných záležitostí ve společnosti zorganizované ve stát, je projevem **realizace moci výkonné ve státě**

X soukromá správa: - *správa soukromých záležitostí, v soukromém zájmu, soukromými osobami, sledující určitý vlastní cíl a řídící se přitom vlastní vůlí*

Členění veřejné správy

- **státní správa**
 - *uskutečňovaná státem jménem státu a v zájmu státu (základ veřejné správy)*
- **a samospráva**
 - *uskutečňována jinými subjekty než je stát svým jménem a ve svém zájmu (spravují sami sebe) je od státní správy odvozena*
- **vrchnostenská**
 - **a nevrchnostenská (fiskální a pečovatelská)**

Veřejná správa vymezení

- Pozitivní vs negativní vymezení veřejné správy

„Činnosti, při jejímž výkonu jsou správní úřady (orgány) vázány ve své činnosti nejen právními předpisy, ale též rozhodnutími vyšších úřadů (orgánů).“

„Veřejná správa je souhrnem činností, které nelze kvalifikovat jako zákonodárství nebo soudnictví.“

Předmět regulace

veřejná správa vs zákonodárství:

- zákonodárství je veřejné správě nadřazeno - vytváří pro ni formou zákonů právní rámce
- veřejná správa jako činnost výkonná, podzákonná a nařizovací je vázána zákony a zároveň zabezpečuje jejich provedení.

Předmět regulace

veřejná správa vs soudnictví:

- soudy jsou vázány jen zákony, jinak jsou nezávislé. Tato nezávislost bývá ústavně zabezpečena instituty nesesaditelnosti a nepřeložitelnosti soudců
- veřejná správa je prováděna ve veřejném zájmu osobami, které nejsou nezávislé
- veřejná správa je kontrolována soudy

Metoda regulace

- Administrativně právní metoda regulace
 - nerovnost mezi vykonavatelem a adresátem
 - vykonavatelé veřejné správy jako nositelé veřejné moci

Soudržnost právních norem

- vyšší míra vzájemné soudružnosti
- relativní systémová samostatnost vůči normám jiných právních odvětví X vnější systémové vztahy, zejména s ostatními veřejnoprávními odvětvími
- není kodifikovatelné

System správního práva

- **SP organizační** („KDO“) – organizace, postavení, pravomoc a působnost
- **SP hmotné** („CO“) – normy upravující P+Po, úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy (ztotožňováno se zvláštní částí)
- **SP procesní** („JAK“) – úprava procesních postupů ve veřejné správě, někdy zaměňováno se správním řízením
- **SP trestní** – stanovuje následky za porušení právních norem, správně právní odpovědnost, oprávnění veřejné správy trestat

Normy správního práva

Co je to norma ?

(obecně závazné pravidlo chování vydané ve státem předepsané formě a vynutitelné státní mocí)

Znaky: regulativnost, právní závaznost, obecnost, vynutitelnost

Systematizace: hypotéza, dispozice, sankce

Členění norem správního práva

- regulativní x ochranné
- zavazující (přikazují nebo zakazují) x zmocňující
- hmotně právní x procesně právní
- perfektní x imperfektní
- odkazující x blanketní

Realizace norem

1. Přímá – samotné chování subjektů
správního práva
2. Aplikace
 - činnost orgánů veřejné správy
 - autoritativní proces (nositelé veřejné
moci)
 - rozhodovací proces (akt aplikace práva)

Interpretace norem

Výklad norem - vyložení právního obsahu

Druhy: podle subjektu

- a) legální
- b) autentický
- c) prováděný aplikujícím orgánem
- d) doktrinální

Podle metody:

- a) Jazykový
- b) Logický
- c) Systematický
- d) Historický

Podle rozsahu:

- a) Doslovný
- b) Zužující
- c) Rozšiřující

Stav, kdy s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný nutný právní následek

Volba jednoho z více právní normou předvídaných řešení (vztahuje se především k rozhodování o právu)

Příklad:

Správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že..." (§ 62 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)

Limity správního uvážení

Správní uvážení není nikdy absolutní a je limitováno - nikdy se nejedná o libovůli

Judikatura NSS (rozsudek ze dne 23. 3. 2005, sp. zn. 6 A 25/2002)

Základními limity správního uvážení jsou:

Zákon, principy vyplývající z ústavního pořádku České republiky: zákaz libovůle, zásada legitimního očekávání, princip rovnosti, zákaz diskriminace, princip proporcionality

Neurčité pojmy

Norma správního práva používá výraz, který blíže obsahově nevymezuje

Obsah je nutno posuzovat případ od případu, a to na základě posouzení dané situace

Příklad: veřejný zájem, občanské soužití, veřejný pořádek

PŘÍKLADY

- § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců),

Pokud občan Evropské unie závažným způsobem narušuje veřejný pořádek, Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění, ve kterém stanoví dobu, po kterou nelze umožnit vstup na území, a to až na 10 let.

- § 78 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích

Dopravní značky se smějí užívat jen v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak to nezbytně vyžaduje bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích nebo jiný důležitý veřejný zájem.

Druhy formálních pramenů vydávaných veřejnou správou

- obsahují normy správního práva
- podzákonné právní předpisy
- soulad se zákonem – otázka zákonného zmocnění
- vydávané orgány veřejné správy
- rychlost, specializace

Příklad podzákonného právního předpisu	Který orgán vydává	Ústavní východisko (Čl.)	Otázka zmocnění ?
Nařízení o platových poměrech státních zaměstnanců	nařízení vlády	Čl. 78 Ústavy	<i>k provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení</i>
vyhláška o pravidlech provozu na pozemních komunikacích	vyhláška ministerstva dopravy	Čl. 79 Ústavy	<i>na základě a v mezích zákona, jsou-li k tomu zákonem zmocněny</i>
obecně závazná vyhláška – zákaz pití alkoholu na veřejnosti	obecně závazná vyhláška obce	Čl. 104 odst. 3 Ústavy	<i>v mezích své působnosti</i>
Nařízení – tržní řád	nařízení obce	Čl. 79 Ústavy	<i>na základě a v mezích zákona, jsou-li k tomu zákonem zmocněny</i>
Nařízení k zamezení šíření nákazy	nařízení orgánu veterinární správy	Čl. 79 Ústavy	<i>na základě a v mezích zákona, jsou-li k tomu zákonem zmocněny</i>

Děkuji za pozornost